

še dosti novcev. — Nato zarohni oživljenik, ter reče: „Kamor je šlo vse, tja naj gre še to;“ izterga še tretjo podnico in privleče tretji lonec polhen samih žoltih cekinov, kar je tudi vse do zadnjega vinarja v kratkej igri izgubil.

Ko je še ta lonec izgubil, zagrabi ga jeza in jame malo ne blaznovati, ter rotiti svoja tovariša in ju lepo pa živo prositi, naj mu vsaj zdaj posodita, ker sta vendar dosti novcev od njega dobila. Ali vse zastonj, — nista mu nič dala. Ko mu nista hotela posoditi na vse njegove prošnje in grožnje, zadere se ves razkačen na njiju, veleč: „Zahvalita se Bogu nebeškemu, da vama ni dal misli meni novcev posoditi; kajti, ako bi se bilo to zgodilo, bil bi vaju na hip v prah in pepel izpremenil na živ zgled vsemu človeštvu. Ovi novci so po krivici pridobljeni, zato je bosta vidva po prigovoru: „kakor došlo, tako prošlo“ zopet izgubila; kajti na kvartah pridobljeni novci nima božjega blagoslova, in kvartarji ne bodo nikedar srečni. Jaz sem rad kvartal in to tudi z vspehom, pa vendar nisem srečen, niti zdaj, ko nimam novcev, niti sem bil tedaj, ko sem jih preveč imel. Z vama bode isto tako. Zašla sta v gréz, iz katere ni več mogoče nazaj. Kvartanje je peklenščekovo delo in kedor koli se tega dela loti, on je tudi njegov; kajti slaba prilika doprinaša le slabo delo, in gorje tistemu, ki to izkusi.“ To rekši vleže se in zopet je mertev, a naša dva dijaka odideta v velikem strahu domov.

Zaigrala sta kasneje vse, kakor jima je nesrečnik rekel, in ker do tretje nesreče rado gre, storila sta tudi nesrečno smert. Glejte otroci, takov je pot nepopoljšljivih grešnikov! Zla prilika je živa nesreča, in kedor se je lovi, smolo nesreče zagrabi, katera se ga tako dolgo derzi, dokler ga pogubi. Zatorej se čuvajte slabe prilike, dokler je še čas; kajti res je, kar pravi prigovor: navika*) sila velika.

x — y.

A z i j a.

Azija se na severu do ledenega morja in na jugu do ravnika razteguje; zaradi tega so tam najmerzlejši in najgorkejši, najrodovitnejši in najbolj osojni kraji. Severna Azija (severna Sibirija) je žalostna puščava; v tem kraju še celó vode ni, je neizrečeno merzlo, in le po malem travu in robidovje raste; srednja Azija ima najvišje gore (Imavske gore) 26.000 čevljev visoke in neizrečeno velike puščave in pustinje. Vse drugače je to v južnej Aziji; tu ne rodi zemlja le sadežev kakor v južnej Evropi, marveč vse, kar more razveseliti človeško sercé. Raztezajo se gozdi vedno zeleni, v katerih rastejo velikanska drevesa; tu rastejo palmova drevesa, potem cimet, muškatovi orehi, poprovi germa, riž, kava, čaj, bombaž, najboljša zdravila in barvila.

Razun navadnih rudnin, najde se v Indiji tudi demant, in v Uralu zlató, platina, srebro in kalamit.

Nič manj različno je živalstvo v Aziji. Tam so vse evropejske divje in

*) Navika je to, kar se človek nauči, torej isto, kar nauk ali navada. Ta prigovor je po slovenskej obliki in znači to, kar iz nemškega vzeti: „navada je železna srajca.“

udomačene živali, katerih veliko je prišlo iz Azije; prebivajo pa tam živali udomačene pod vročim pasom. Po rodovitnih ravninah hindostanskih se pasejo velikanski sloni; v gostem bičevji pri rekah pa prežijo risi in levi na svoj plén; po vodah brodi krokodil; po gozdih so kače, nevarne ljudem ravoljo svojega strupa ali svoje moči, n. pr. strupena kača brili in velikanska kača, ki sicer ni strupena, pa 40 do 50 čevljev dolga in moževe debelosti; opice in tice z najkrasnejšim perjem, med temi pav in rajska tica stanujejo po drevji in njih čudni glasovi se razlegajo po zraku. Po puščavah pa je vse tiho in mrtvo; le noj in tu in tam kak tiger in lev se klati po njej. Onód, koder so pota, zagledamo včasih otovorjene velblode; po pustinjah je pa le v spomladi in ko trava raste polno živalskih čred. Po visravnih so divji osli, pogumnejši in večji od naših udomačenih, berzonoge gazele in močni bivoli. Po divjih planinah živi možus in sicer nikjer drugej na svetu.

V Aziji je okoli 300 milijonov ljudi, so pa ti: 1. divja ljudstva, ki se živé od lova in ribštva; stanujejo večidel v Sibiriji. 2. Kočavniki ali pastirska ljudstva; v njihovem življenji je vse prosto po starej očakovskejši šegi, prebivajo večidel v srednji Aziji. 3. Omikana ljudstva v državah, ki se pečajo s poljedelstvom, obrtnijo in umetnostjo, ter so tako na višji stopnji izornike in izobraženosti.

Azija je zibel človeškega rodú. Iz Azije sém je bila Evropa obljudena, od tam se je širila omika, katero razširja vera, učenost in umetnost. Tam so iznajdli v sivej starodavnosti najkoristnejše reči, n. pr. pisanje, napravljanje stekla, papirja i. t. d. Tukaj so bile nekedaj najimnetnejše države, toda vsa čest in veličastvo starih časov je zdavno izginilo, ter ni drugega ostalo, nego — razvaline.

Dve vejici.

(Basen.)

Dve vejici sta rasli skupaj na drevesu. Perva je bila starejša, druga mlajša. Starejša bi bila rada mlajšo izpodrinila, da bi se laže razprostirala na široko in dolgo. Vendar ni nikedar rekla žal besede svoje sestríci; še celó prijazna je bila ž njo, kakor bi jo bogvédi kako rada imela; a skrivaj je iskala vedno prilike, kako bi jo izpodrinila.

Za pomladjo je prišlo poletje. Bila je huda suša. Zdaj se misli stara vejica mlajše iznebiti in jej reče: „Sestríca, ker vem, da si želiš požirka vode, spusti se doli v potoček, ki pod nama šumlja, da se malo okrepeš. Jaz se lahko upognem do tal, in te bodem vzdignila.“ Mlajša se zanese na svojo prijateljico in skoči v potoček, kjer se okrepeča s hladno kapljico.

„Potegni me zdaj gori prijateljica,“ pravi mlajša, ko se je vode napila. Ali starejša ošabno svoje vejice k višku derži in mlajša v vodi utone. —

Še dandenes je mnogo takih ljudi, ki se nam delajo prijatelji, akoravno iščejo vedno prilike, da bi nas onesrečili in pogubili.

F. Šetina.